

מ"ת 18545/03/20 - מדינת ישראל נגד חסן אבו עאנם

בית המשפט המחוזי בחיפה

מ"ת 18545-03-20 מדינת ישראל נ' אבו עאנם (עציר)

בפני	כבוד השופט ניצן סילמן
מבקשת	מדינת ישראל
נגד	
משיב	חסן אבו עאנם (עציר)
	ע"י ב"כ עו"ד רומן קלוגרמן

החלטה

בקשת מעצר עד תום ההליכים של המשיב כנגדו הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת שוד בנסיבות מחמירות.

העובדות עפ"י כתב האישום -

1. ביום 28.2.20 סמוך לשעה 2:55 ירד א' (להלן: "המתלונן") בתחנת הרכב חוף הכרמל. אותה העת ירד גם המשיב מהרכבת.
2. המשיב ביקש מהמתלונן להשתמש בטלפון הנייד שלו לשיחה טלפונית. המתלונן הסכים. המשיב ביקש מהמתלונן שיתקדם עמו לאורך רחוב אנדרי סחרוב הסמוך עד לגשר, בתואנת שווא כי מתכוון להיפגש שם עם אדם שיסיעו.
3. חשדו של המתלונן עלה כאשר המשיב סירב לבקשתו להשיב לו את הנייד, ואמר לו בכזב כי הוא שוטר.
4. כשחלפו את הגשר, המשיב משך את המתלונן בידו לעבר שטח אדמה סמוך, הושיב אותו על סלע ואיים עליו ב פגיעה בגופו. המשיב נטל אבן גדולה, הניף וכיוון אותה לעבר פניו של המתלונן, ודרש שיוציא כל מה שבכיסיו. המתלונן מסר למשיב את ארנקו וחפיסת סיגריות.
- המשיב ערך חיפוש על גופו של המתלונן, כאשר ממשיך לאיים ומניף את האבן לעברו, נטל את שעונו של המתלונן ודרש את הקוד לשימוש בכרטיס האשראי.
5. בהמשך דרש המשיב מהמתלונן לחזור לתחנת הרכבת תוך שמאיים על פגיעה בגופו. המתלונן נמלט.

6. המשיב לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה למעשה המיוחס לו, אלא לעבירה בה הואשם, כאשר לטענתו אבן אינה עונה על הגדרת נשק קר.

7. לטענת המשיב המתלונן לא טען לאלימות פיזית כלפיו, ואבן בהתאם לפסיקה אינה עונה להגדרת נשק קר.

8. לטענת המשיב לא ניתן לייחס לו עבירת שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402ב לחוק העונשין, אלא דרישת נכס באיומים לפי סעיף 404 לחוק. עוד נטען, כי ראוי לדון בסוגיה בהליך המעצר משביהמ"ש אמור להכריע בשאלת ראיות לכאורה בעבירה המיוחסת.

9. המבקשת מנגד טענה כי הדיון בסוגיה עניינו בהליך העיקרי; בנסיבות מתקיימת עבירת השוד במלואה - המשיב משך בידו של המתלונן, הפעיל עליו כוח המהווה אלימות כהגדרתה בחוק ולאחר מכן איים עליו באמצעות האבן.

10. אליבא המבקשת, רשות התביעה נהנית מחזקת התקינות של רשות מנהלית, ואופן בחירת הוראות החיקוק הוא חלק מהפרורוגטיבה של התביעה. בחירת סעיפי האישום במקרה דנן נעשתה בהתאם למסכת העובדתית כפי שהיא עולה מחומר הראיות. על כן, גם אם ניתן לייחס למשיב עבירה פחותה אחרת, הרי שלאור עוצמת הראיות, המסוכנות הנגזרת מהעבירה עצמה ועברו הפלילי של המשיב, יש עילה למעצר עד תום ההליכים.

הכרעה -

11. כאמור אין מחלוקת לעניין קיומן של ראיות לכאורה בפן העובדתי, והדיון בענייננו מתמקד בשתי סוגיות -

האחת, הגדרת אבן כ"נשק קר"

והשנייה, קיומן של ראיות לכאורה לעבירה המיוחסת למשיב.

הגדרת נשק -

12. נשק קר הוגדר בפסיקה ככלי או חפץ שנעשה בו שימוש למטרה אלימה.

יפים לענייננו דברי כב' השופטת ארבל בע"פ 371/08 מדינת ישראל נ' דסטא ביטאו מיום 27.10.08 כהאי לישנא -

"המונח 'נשק' מופיע בהקשרים רבים ומגוונים בחקיקה, ובכלל זאת במספר רב של עבירות פליליות

הקבועות בחוק העונשין.... במקרים אחרים, לעומת זאת - וכך הוא הדבר במרבית מופעיו של המונח "נשק" בעבירות הפליליות בחוק העונשין - לא נכללת בחוק הגדרה ממצה כלשהי למונח האמור. במקרים אלו, נדרשים אנו לפרש את המונח בהתאם להקשרם של הדברים ולתכלית המונחת ביסוד אותה הוראת חוק... העבירות הפליליות הכוללות שימוש בנשק כחלק מיסודותיהן מבקשות בראש ובראשונה להגן על שלום הציבור ועל בטחונו של הציבור. ניסיון החיים והשכל הישר מלמדים שניהם כי מעשי אלימות המבוצעים תוך שימוש באמצעי שהוא חיצוני ונוסף לאברי גופו של האדם הינם ככלל בעלי פוטנציאל לגרימת פגיעה קשה יותר... אופן הגדרתו של המונח "נשק" והצורך לנקוט בפרשנות מרחיבה שלו, בפרט כשעסקינן ב"נשק קר", נדון בפסיקתנו לא פעם על רקע התכליות האמורות. בהתאם לכך, מזה זמן רב הרי זו בגדר הלכה מושרשת כי "נשק" אינו רק כלי שיועד מלכתחילה להוות "נשק" וכי גם כלי או חפץ שנוצר לשימוש תמים ולא יועד לשמש למטרה אלימה, עשוי להיחשב כ"נשק" אם בפועל נעשה בו שימוש ככזה. בעניין זה נאמר כבר בשנת 1976 בעניין אסרף כי:

"... כל כלי או מכשיר (מחוץ לנשק חם) העלול להמית או לחבול הוא בחזקת נשק קר, בין אם יוצר לצורך כך, כמו פגיון, ובין אם לא יוצר לצורך כך, אבל מחזיקו הועיד אותו למטרה המחזיקה, ולכן נשא אותו בשעת מעשה. כזה כן זה עלול להשחית, ולענין הסכנה הנשקפת לציבור מנשיאתם בידי העברין, אין נפקא מינה בין השניים"

בדומה, צוין בפרשה אחרת בעניין זה כי "אין מובנו של 'נשק קר' רק לכלי שהוא פוגעני מעצם טיבו ומהותו" וכי "כלי אשר יועד מתחילתו למטרה בלתי אלימה אף הוא בגדר 'נשק קר' אם נעשה בו שימוש אלים" (ע"פ 194/94 מדינת ישראל נ' בסנו ([פורסם בנבו], 14.6.1995); להלן: עניין בסנו).

...

למסקנה דומה הגיע בית משפט זה, מפי השופט א' גרוניס, בעניין חבאס, בו נדונה השאלה האם אבן אשר הושלכה על-ידי המערער מהווה "נשק מסוכן או פוגעני" כאמור בסעיף 329(א)(2). גם באותו מקרה מצא בית המשפט כי מתקיימים שני חלקיו של המבחן הכפול שנקבע בעניין מחמיד:

"השימוש שעשה המערער באבנים נועד לפגוע ... אבנים הן בעלות פוטנציאל לגרום חבלה. ידיו אבנים הינו מעשה אלימות שכיח במקומותינו זה שנים רבות. לידם של הנוקטים דרך זו, האבן הינה כלי נשק לכל דבר ועניין. החבלות שעלולות להיגרם לאדם שיידו עליו אבנים, או שהכו אותו באמצעות אבנים, הינן חמורות. לפיכך יש לקבוע כי אבן הינה "נשק מסוכן או פוגעני", לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין" (שם, בעמ' 33).

(הדגשות אינן במקור)

ראה לעניין זה גם פסק דינו של כב' השופט שיף בתפ 19584-05-10 מדינת ישראל נ' גריגורי קורניצקי, מיום 19.9.10 בו נקבע כי "אבן היא נשק קר שפגיעתה מסוכנת. ידיו אבן טומן בחובו סכנה מוחשית לחיי המותקפים או לשלמותם הגופנית. יש להתייחס לסוג זה של אלימות בחומרה ראויה." (הדגשות אינן במקור)

13. בנסיבות דנן, המשיב לכאורה הניף אבן גדולה לכיוון פניו של המתלונן ואיים עליו שיוציא את כל מה שבכיסיו או שיפגע בו "כדי שאני לא אפרק לך את הראש עם הסלע אתה תעשה מה שאני אומר לך" - עדות המתלונן מיום 28.2.

14. לאור האמור, ובהתאם לפסיקה נעלה מספק כי המשיב עשה שימוש באבן למטרה אלימה, ומשכך עונה להגדרת נשק קר.

שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402 לחוק או דרישת נכס באיומים סעיף 404 לחוק -

15. סעיף 402 לחוק העונשין קובע כדלקמן:

(א) "הגונב דבר, ובשעת מעשה או בתכוף לפניו או לאחריו מבצע או מאיים לבצע מעשה אלימות באדם או בנכס כדי להשיג את הדבר הנגנב או לעכבו אצלו או כדי למנוע התנגדות לגניבת הדבר או להתגבר עליה, הרי זה שוד, ודינו של השודד - מאסר ארבע-עשרה שנים."

(ב) היה השודד מזויין בנשק או במכשיר שיש בהם כדי לסכן או לפגוע, או שהיה בחבורה, או שבשעת השוד או בתכוף לפניו או לאחריו הוא פצע אדם, הכהו או השתמש באלימות אחרת כלפי גופו, דינו - מאסר עשרים שנים."

סעיף 404 קובע "הדורש מאדם דבר ערך בכוונה לגנובו, תוך שימוש באיומים או בכוח, דינו - מאסר חמש שנים; נעברה העבירה כשהעבריין נושא נשק חם או קר, דינו - מאסר עשר שנים."

16. בפסק דינו של כב' השופט הנדל בבש"פ 1922/13 **מנשה סלם נ' מדינת ישראל**, מיום 14.4.13, אליו הפנה ב"כ המשיב, למעט הקביעה כי יש לבחון מסגרת הליך המעצר קיומן של ראיות לכאורה במסגרת המשפטית המתאימה להן, אף נקבעה ההבחנה בין שני סעיפי החוק האמורים כך ש"בעוד שבעבירת דרישת נכס באיומים, הכוח מוכווו לאלץ ולהניע את המחזיק למסור את הדבר לדורשו, בעבירת השוד הכוח המופעל מיועד "לאיין התנגדות" של המתלונן לגניבת הדבר (יעקב קדמי על הדין בפלילים: חוק העונשין 778 (חלק שני, 2005))".

המלומד קדמי מוצא שני הבדלים בין עבירת השוד לעבירת דרש נכס באיומים. האחד, בכך שלצורך השוד נדרשת כוונת שוד, דהיינו **נקיטה באיומים או באלימות כדי להבטיח את הגניבה**, ואילו לצורך דרישת נכס באיומים נדרשת כוונת גניבה בלבד, קרי, לא נדרש קשר סיבתי בין האיומים באלימות או השימוש בכוח לבין הגניבה. השני, **בכך שבעבירת השוד הדגש מושם על איין ההתנגדות לגניבה** בעוד שבדרישת נכס באיומים הדגש הוא על האילוץ למסור את הדבר. (קדמי, עמ' 778 - 777).

17. בפסה"ד סלם של השופט הנדל כאמור נקבע כי מעשי הנאשם ואדם נוסף שאמרו למתלונן לבוא הצידה ולא לעשות רעש "כדי שלא יהיה בלגן", מלמדים לכאורה על הכוונה לאיין התנגדות המתלונן

מפני מסירת הכסף לידי השניים. משכך, נקבע כי העובדות לכאורה מבססות עבירת ניסיון שוד המיוחסת לנאשם.

בת"פ 58893-11-18 מדינת ישראל נ' אלעד בר מיום 10.9.19 קבע כב' השופט קובו, כי פתק שנמסר לפקידת בנק ובו כתוב "זה שוד", עולה כדי "איום לבצע מעשה אלימות באדם או בנכס" כהגדרתו בסעיף 402 לחוק.

18. הלכה היא כי איום יכול להיות גם באופן משתמע או בהתנהגות, ואין הכרח באיום מפורש.

בע"פ 5299/92 הררי נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(3) 485, 496 (1995) קבע כב' הנשיא (בדימוס) שמגר כי **"העבירה של שוד יכול שתתבצע על-ידי מעשה אלימות ממש או על-ידי איום במעשה כאמור. איום יכול שיהיה מילולי ויכול שילבש צורת התנהגות, כגון הנפת מוט לעבר נושא האיום"**.

(ראה גם ספרו של קדמי, **הדין בפלילים חוק העונשין** (חלק שני, 2005) בעמ' 753 בו צוין כי איום בעבירת שוד יכול שיהיה משתמע ומבחנו אובייקטיבי, כך שיש בכוחו להטיל פחד בלב אדם ממוצע המאלץ אותו "להיפרד" מרכושו בניגוד לרצונו)

19. בענייננו -

כאמור, המשיב לכאורה הניף אבן גדולה לעבר פניו של המתלון ואיים עליו על מנת למסור לו את רכושו. בהמשך, איים המשיב על המתלון בשנית שיפגע בו אם לא יחזור לתחנת הרכבת במהירות וישמר שלא לומר דבר.

מסגרת עימות בין המשיב למתלון מיום 2.3.20 המתלון טען שהמשיב לקח ממנו את רכושו באיומים. המשיב בתגובה התנצל.

בהודעות המתלון סיפר כי לאחר שהתיישב על הסלע כדרישת המשיב, המשיב הרים אבן ואמר "רק בגלל שאמרת שאתה שוטר אני אהרוג אותך, אני אפרק לך את הראש" ואז אמר "תוציא את כל מה שיש לך בכיסים תוך כדי שהוא מכוון את הסלע לפנים שלי"; "כדי שאני לא אפרק לך את הראש עם הסלע אתה תעשה מה שאני אומר לך". המשיב ערך חיפוש על גופו בזמן שמניף את האבן מעלה. בהמשך אמר לו "תסתובב תלך חזרה לרכבת יש לך שלוש שניות ואם אתה פותח את הפה או מסתובב אני מפוצץ לך את הראש".

המשיב בהודעותיו הכחיש שהרים אבן לכיוון המתלון וטען כי המתלון נתן לו את חפציו מאחר ופחד ממנו "אולי חשב אני ערבי ויעשה לו משהו"

לא ידע להבהיר מדוע שהמתלון ירגיש מאוים וימסור חפציו

בחקירה מיום 5.3 - סירב המשיב לענות על שאלות, סירב להסתכל על סרטוני אבטחה ותמונות שהוצגו לו, וכשנשאל בסוף החקירה אם התנצל בפני המתלונן אז זה אומר שגרסתו נכונה כי איים עליו באמצעות אבן שיפגע בו ולקח את רכושו - שמר על זכות השתיקה.

20. ממארג הראיות, נראה כי די בהן כדי להוות תשתית ראייתית לכאורית לביסוס העבירה שיוחסה למשיב. הנפת אבן גדולה לעבר פניו של המתלונן עולה כדי איום, שיש בו כדי להטיל פחד בלב כל אדם סביר ולמנוע התנגדות לגניבה.

21. עוד אבהיר, כי בדין טענה המבקשת שבחירת סעיפי העבירה המיוחסים לנאשם הינה מסגרת הפרוגטיבה המסורה לתביעה בהתאם לשיקול דעתה, וכל עוד יש בידה הראיות להוכחת אשמתו. ביהמ"ש יטה להתערב רק במקרים חריגים, ונעלה מספק בעיניי כי המקרה דנן אינו נמנה עליהם.

22. לאור האמור, אני קובע קיומן של ראיות לכאורה המבססות העבירה המיוחסת למשיב.

23. נעלה מספק כי עבירת שוד, ונסיבות האירוע כאן, מקימות עילת מעצר; מדובר בהתנהגות בריונית, כוחנית, כלפי מי שביקש לסייע למשיב ותחת טובה הכיר לו רעה.

24. אשר לשאלת חלופה, משלעת זו לא ניתן להיעזר בשירות המבחן, אין מנוס אלא לבחון הדברים במשקפיים קונקרטיים, על יסוד המעשה, והידוע על העושה.

25. המעשה, כאמור, בריוני וחמור; גם אם לא נעשה שימוש באלימות ממשית סופו של יום, אין ספק כי המעשה צילק נפש המתלונן

26. העושה = הגם שמדובר במשיב צעיר, הרי לחובתו עבר מכביד ביותר

27. הרשעתו האחרונה של המשיב הנה משנת 2018 במסגרתה נגזר עליו מאסר של 14 חודשים (עבירות תעבורה ונהיגה); למשיב הרשעות קודמות, משנת 2014 ומשנת 2015, **בגין שוד בנסיבות מחמירות**; בגין הרשעות אלו הושתו על המשיב חודשי מאסר ארוכים

28. מאסרים, מאסרים מותנים, לא הרתיעו המשיב. משכך, ספק אם מפקחים ירתיעוהו

29. למשיב גם הרשעות בשיבוש מהלכי משפט והפרת הוראה חוקית; משכך- גם אמון לא ניתן לתת בו

30. לעת זו, גם לא ניתן לשלב המשיב בכל חלופה מוסדית, ועל פניו קיימת בעיה של שימוש בסמים (כאלמנט מחמיר ומגביר מסוכנות)

31. **אני מורה על מעצר המשיב עד תום ההליכים כנגדו;** ככל שייתם השלב בו חלות תקנות החירום, וניתן יהיה לשוב ולשקול חלופה מוסדית, יהיה בכך משום שינוי נסיבות שיאפשר בחינה באמצעות שירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ז אדר תש"פ, 23 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.